

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 26 квітня 2024 року

Одеса
«Фенікс»
2024

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

Матеріали видано в авторській редакції

СЕКЦІЯ 17. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ЗЕМЕЛЬНОГО, АГРАРНОГО ТА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА

<i>Харитоновна Тетяна Євгенівна</i> РОЗВИТОК ДИСЦИПЛІН КАФЕДРИ АГРАРНОГО, ЗЕМЕЛЬНОГО ТА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА В ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	716
<i>Гавриш Наталя Степанівна</i> ДОСВІД ВЕЛИКОБРИТАНІЇ У ПРАВОВОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ В УКРАЇНІ	718
<i>Григор'єва Христина Антонівна</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ АГРОПРОТЕКЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	720
<i>Годованюк Андрій Йосипович</i> КРИТЕРІЇ РОЗМЕЖУВАННЯ СУДОВОЇ ЮРИСДИКЦІЇ У ЗЕМЕЛЬНИХ СПОРАХ	722
<i>Заверюха Марина Михайлівна</i> ЩОДО ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ІНВАЗІЙНИХ ВИДІВ ДЕРЕВ В УКРАЇНІ	724
<i>Канівець Людмила Анатоліївна</i> ЩОДО ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ЗАХИСТУ ПРАВА НА ЕКОЛОГІЧНУ ІНФОРМАЦІЮ	726
<i>Karakhanian Karuna</i> ELECTRONIC SALE OF LANDS AND RIGHTS TO THEM AS A MANIFESTATION OF DIGITALIZATION OF LAND LEGAL RELATIONS	728
<i>Платонова Євгенія Олегівна</i> ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	730
<i>Валянська Тетяна Петрівна</i> СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «ПОЗАСУДОВЕ», «ДОСУДОВЕ» ТА «АЛЬТЕРНАТИВНЕ» ВИРІШЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ СПОРІВ	732
<i>Слепньова Катерина Вадимівна</i> ПРИНЦИПИ ВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ В УКРАЇНІ	735

СЕКЦІЯ 18. ФІЛОСОФСЬКІ ОСНОВИ ПРАВА ТА ДЕРЖАВИ

<i>Шамша Ігор Володимирович</i> ФІЛОСОФІЯ МЕДІЙНИХ ПРАКТИК: КОНЦЕПТУАЛЬНІ КОНТУРИ	738
<i>Аксьонова Віра Ігорівна, Алексєєнко Анастасія Андріївна</i> ВПЛИВ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ НА АНТРОПОЛОГІЗАЦІЮ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ СУПЕРЕЧЛИВИХ АСПЕКТІВ ТЕХНОГЕННОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ	740
<i>Єременко Олександр Михайлович</i> ПРИНЦИПИ СПОЛУЧУВАНOSTІ ПОЗИЦІЙ В ЦІЛІСНОМУ ФІЛОСОФСЬКОМУ СВІТОГЛЯДІ	742
<i>Smaznova Iryna</i> LAW & FORGIVENESS	744
<i>Капустіна Надія Борисівна</i> ЦИФРОВИЙ ПРОСТІР: КОНФЛІКТОГЕННИЙ АСПЕКТ	746
<i>Крижановська Тетяна Олександрівна</i> ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ ДЖ. РОУЛЗА	749
<i>Токар Людмила Вікторівна</i> КІЛЬКІСНИЙ ВИРАЗ КВАНТОРІВ ІСНУВАННЯ. АНАЛІЗ АСПЕКТІВ ЗАВДАНЬ ТЗНК	751
<i>Котовська Анастасія Вікторівна</i> ВПЛИВ АГНОТОЛОГІЇ НА РОЗВИТОК ПРАВОВИХ СИСТЕМ	753

СЕКЦІЯ 19. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СВІТОВИХ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ

<i>Кормич Людмила Іванівна, Краснопольська Тетяна Миколаївна</i> БРЕНДИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОЗИЦІОНУВАННЯ ІНСТИТУТІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ	756
<i>Вітман Костянтин Миколайович</i> ВПЛИВ ПОЛІТИЧНИХ РЕЖИМІВ ГЕОПОЛІТИЧНИХ АВТОКРАТИЧНИХ ЦЕНТРІВ НА ЕТНОПОЛІТИЧНУ СФЕРУ КАЗАХСТАНУ	758
<i>Мамонтова Елла Вікторівна</i> ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО КУРСУ УКРАЇНИ	760
<i>Завгородня Юлія Володимирівна</i> СУЧАСНА АДАПТАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТІВ У КІБЕРПРОСТІР	763

The guaranteed return of the contributions of participants in land auctions is manifested in the mandatory return to subjects who did not become winners of the auction of the guarantee contributions paid by them (Part 10 of Article 135 of the Land Code), as well as in the inclusion of such a contribution in the sale price of the lot, which according to the results of the auction, the winner of the latter pays for the purchased land plot (Part 21 of Article 137 of the Land Code).

The above shows that only compliance with the specified initial principles of conducting land auctions will facilitate transparent and effective redistribution of land, while guaranteeing the development and implementation of the state's land policy.

Keywords: land market, digitalization of land relations, electronic sale of land plots, land auction, electronic land auction, auction principles, digital transformation of land market in Ukraine.

Ключові слова: ринок землі, діджиталізація земельних відносин, електронний продаж земельних ділянок, земельний аукціон, електронний земельний аукціон, принципи аукціону, цифрова трансформація земельного ринку України.

Платонова Євгенія Олегівна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри аграрного, земельного та екологічного права,
кандидат юридичних наук, доцент*

ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Прискорення розвитку сільського зеленого туризму в Україні є одним із вагомих напрямів розвитку аграрного сектору економіки країни та сільських територій. Особливого значення набуває розвиток цього виду туризму в сучасних умовах воєнного стану, коли зростання негативних наслідків військової агресії з боку росії безпосередньо впливає та ускладнює розв'язання нагальних соціально-економічних проблем сучасного села, головними з яких є різке зменшення кількості населення, зростання безробіття, масова міграція селян. За таких надскладних умов, сільський зелений туризм може виступати одним із засобів отримання доходів сільським населенням, вагомим компонентом комплексного розвитку сільських територій.

Серед загальних нормативно-правових актів, які містять окремі норми, присвячені розвитку суспільних відносини в зазначеній сфері, можна назвати наступні Закони України: «Про особисте селянське господарство» від 15 травня 2003 року, «Про туризм» в ред. від 18 листопада 2003 року, «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність» від 17 червня 2004 року, «Про зайнятість населення» від 05 липня 2012 року, постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку надання послуг з тимчасового розміщення (проживання)» від 15 березня 2006 року тощо.

Аналіз наявних у системі національного законодавства нормативно-правових актів в царині сільського зеленого туризму свідчить, що вони не створюють необхідної законодавчої бази для забезпечення його сталого розвитку, не дозволяють вирішувати існуючі проблеми щодо визначення суб'єктів права на надання відповідних послуг, підстав і порядку здійснення їх діяльності. Незважаючи на багатий потенціал сільського зеленого туризму в Україні, його розвиток як провідного виду туристичної галузі гальмується через відсутність належного нормативно-правового забезпечення.

Слід зазначити, що у юридичній науковій літературі формується розуміння сільського зеленого туризму як специфічного виду туризму, що має рекреаційний, відпочинковий, оздоровчий та/або пізнавальний характер, зосереджений у сільській місцевості і пов'язаний із

наданням послуг (з тимчасового розміщення, харчування, екскурсійного забезпечення тощо) фізичним особам шляхом використання майна, земельних ділянок та трудових ресурсів осіб, які займаються сільськогосподарською діяльністю та/або проживають у сільській місцевості, а також природного, культурного, етнографічного та соціального потенціалу регіону [1, с.101].

Спроби легалізації сільського зеленого туризму були втілені у розробці ряду законопроектів, зокрема, проекті Закону «Про сільський та сільський зелений туризм», прийнятому в першому читанні постановою Верховної Ради України від 16 листопада 2004 року; прийнятому за основу проекті Закону «Про внесення змін до Закону України «Про особисте селянське господарство» щодо розвитку сільського зеленого туризму» від 23 травня 2017 року тощо. Крім того, 05 березня 2021 року у Верховній Раді України був зареєстрований проект Закону України «Про сільський та сільський зелений туризм» № 5206, відповідно до якого сільським зеленим туризмом вважається відпочинковий вид сільського туризму, пов'язаний з перебуванням туристів у власному житловому будинку сільського господаря, окремому (гостьовому) будинку або на території особистого селянського (фермерського) господарства [2]. Проте, наразі в країні досі не прийнятий спеціальний законодавчий акт щодо регулювання діяльності в царині сільського зеленого туризму.

Безперечно, надання на законодавчому рівні особистим селянським господарствам (далі – ОСГ) можливості надавати послуги в сфері сільського земельного туризму було позитивним кроком для їх подальшого функціонування. Так, згідно ст.1 Закону України «Про особисте селянське господарство», сільський земельний туризм визначається як вид діяльності ОСГ, як одна з послуг з використанням майна ОСГ, що може надаватися в межах їх господарської діяльності [3]. І оскільки така діяльність не відноситься до підприємницької, то фізичні особи, які ведуть ОСГ і надають послуги у сфері сільського зеленого туризму, не підлягають державній реєстрації як фізичні особи – підприємці, а також не зобов'язані створювати юридичні особи.

Особливості діяльності у сфері сільського земельного туризму полягає в тому, що її основними об'єктами виступають: землі сільськогосподарського призначення, які є просторовим базисом для здійснення цього виду туризму; сільськогосподарська продукція, яка виробляється селянами і використовується для забезпечення харчування відпочиваючих; сільська садиба та інше майно сільськогосподарського призначення особи, яка надає такого роду послуги. Для розвитку сільського зеленого туризму значущим фактором виступає туристичний потенціал сільській місцевості, який може бути використаний для надання таких послуг, а саме: природні, культурні, етнографічні, соціальні та інші ресурси.

Основною послугою в сфері сільського зеленого туризму є надання туристам тимчасового проживання в умовах сільської садиби. Згідно Порядку надання послуг з тимчасового розміщення (проживання)»[4], фізичні особи – власники або орендарі індивідуальних засобів розміщення, в яких за плату або безоплатно надається обмежена кількість місць (менш як 30), надають послуги з тимчасового розміщення (проживання) без державної реєстрації їх як суб'єктів підприємницької діяльності.

Діяльність сільських господарів, які не є суб'єктами підприємницької діяльності і надають послуги в сфері сільського зеленого туризму не підлягає ліцензуванню, про що вказують норми Законів України «Про туризм» та «Про ліцензування видів господарської діяльності». Сертифікація послуг з присвоєння категорії якості та рівня обслуговування сільській садибі для фізичних осіб, не зареєстрованих як підприємці, може бути виключно добровільною.

З урахуванням змісту правовідносин, пов'язаних з наданням послуг у сфері сільського зеленого туризму, не виключається, що серед виробників сільськогосподарської продукції відповідні послуги з тимчасового розміщення (проживання), харчування, екскурсійних та інших туристичних послуг, можуть надавати не тільки особисті селянські господарства, але і фермерські господарства, які є суб'єктами підприємницької діяльності. Разом з цим, слід звернути увагу на певні проблеми надання послуг у сфері сільського зеленого туризму фермерськи-

ми господарствами (далі – ФГ). Так, Законом України «Про фермерське господарство» не передбачено умов та можливості отримання дозволу ФГ розміщувати на своїй території об'єкти туристичної діяльності, що унеможлиблює легалізацію ними діяльності у сфері сільського й інших видів туризму. Вкрай необхідним є законодавче врегулювання розширення цільового призначення земель для ведення ФГ та туристичної діяльності.

Вбачається, діяльність в царині сільського земельного туризму повинна всіляко підтримуватися та заохочуватися державою, а суб'єкти, що надають послуги у даній сфері, отримувати різноманітні преференції, в т.ч. й податкові. Для ефективного розвитку цього виду туризму не слід зволікати з прийняттям спеціального закону, який би врегулював відносини, пов'язані з організацією та здійсненням сільського зеленого туризму в Україні та закріпив дієву систему стимулів та умов для подальшого розвитку діяльності суб'єктів таких відносин.

Список використаних джерел

1. Туєва О. М. Сільський зелений туризм як категорія аграрного права. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2016. Вип. 4. С. 99–102.
2. Про сільський та сільський зелений туризм : проект Закону України від 05.03.2021 р. № 5206. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=71321
3. Про особисте селянське господарство : Закон України від 15.05.2003 р. № 742-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 29. Ст. 232.
4. Порядок надання послуг з тимчасового розміщення (проживання) : затв. постановою КМУ від 15.03.2006 р. № 297. *Офіційний вісник України*. 2006. № 11. Ст.731.

Ключові слова: сільський зелений туризм, сільське господарство, аграрні відносини, послуги в сфері сільського зеленого туризму, сталий розвиток.

Keywords: rural green tourism, agriculture, agrarian relations, services in the field of rural green tourism, sustainable development.

Валянська Тетяна Петрівна

*Волинський національний університет імені Лесі Українки,
здобувачка кафедри цивільно-правових дисциплін,
приватний нотаріус Луцького міського нотаріального округу*

СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «ПОЗАСУДОВЕ», «ДОСУДОВЕ» ТА «АЛЬТЕРНАТИВНЕ» ВИРІШЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ СПОРІВ

Актуальність розмежування понять позасудового та альтернативного вирішення земельних спорів визначається необхідністю вдосконалення практики вирішення конфліктів у сфері земельних відносин. Земельні спори є специфічним видом взаємодії суб'єктів земельних відносин та осіб, які порушують або загрожують порушенням прав на земельні ділянки. До земельних спорів можуть залучатись різні суб'єкти, такі як власники, орендарі, органи державної влади, органи місцевого самоврядування, громади та інші зацікавлені особи. Це робить процес вирішення такої категорії спорів більш складним та довготривалим. Саме тому, актуальним є питання дослідження різних інструментів захисту земельних прав.

Відповідно до ст. 158 Земельного кодексу України, земельні спори вирішуються судами, органами місцевого самоврядування. Крім того, вказана стаття визначає, які категорії земельних спорів вирішуються в судовому порядку, а які можуть бути вирішені органами місцевого самоврядування. Так, суди вирішують спори пов'язані із правом володіння, користування та розпорядження земельними ділянками, які перебувають у власності фізичних та юридичних осіб. Також, суд вирішує спори, пов'язані із розмежуванням територій сільських, селищних,